

WANDELEN VAN LAUWERSOOG NAAR VOLLEN HOVE

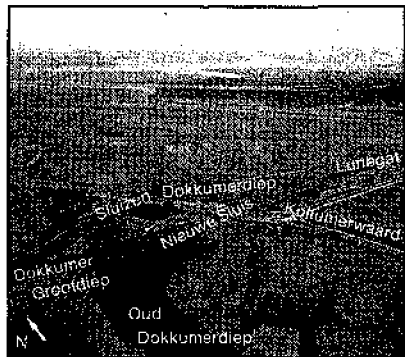
Henk van den Brink

Een goed voorbeeld van kleinschalige recreatie vormen de lange afstands-wandelpaden, door-gaande routes die de wandeltoerist zo veel mogelijk over onverharde paden door landelijke gebieden voeren. Van dergelijke paden bestaat inmiddels een heel netwerk over ons land, maar Friesland is nog een lege plek op de kaart en dat terwijl het provinciaal bestuur de kleinschalige recreatie graag wil bevorderen. Binnenkort wordt in deze leemte voorzien wanneer het lange afstandswandelpad Lauwersoog-Vollenhove (NW-Overijssel) in gebruik wordt genomen. De ongeveer 150 km lange route voert van Lauwersoog naar Holwerd, dan naar Dokkum, via Damwoude en Rottevalle zuidwaarts richting Bakkeveen, vervolgens via Oldeberkoop door de Tjongervallei en de Weerribben naar Vollenhove.

Deze route is vooral het werk van Huib van der Horst (37). Hij en z'n vrouw Mieke hebben een kaasboerderij/tuinderij de 'Lânegaerd' in Houtigehage. Zelf maakten ze vaak lange voettochten op vakantie in het buitenland. Toen er door het

Dokkumer Nieuwe Zijten

De sluiten van Dokkumer Nieuwe Zijten zijn in 1729 gebouwd en daarmee verloor Dokkum zijn zeehoenfunctie. Links op de foto stromen het Dokkumer Grootdiep en het Oud Dokkumerdiep samen om voorbij de sluiten (zijlen) zich voort te zetten als Dokkumerdiep in de Lauwersmeer. De nieuwe schutshuis met brug ten zuiden van de sluiten is gebouwd in de 60er jaren van deze eeuw.

werk van vakantie niet meer zoveel terecht kwam, wilden ze graag in eigen omgeving iets voor dit type toerist doen. Behalve door het ontwerpen van het wandelpad deden ze dat door bij de boerderij een eenvoudig kampeerterrein in te richten.

Hoe groot is jullie bedrijf?

Voor de huidige begrippen erg klein. We hebben elf koeien; het land huren we grotendeels, bij elkaar 4 tot 5 hectare. We zijn zelfkazend boer, dwz. we verwerken de melk en verkopen de producten zelf, we zitten dus helemaal niet aan een melkfabriek vast. Verder hebben we nog een tuinderij, maar de kaasmakerij is het belangrijkste.

Hoe ziet jullie kampeerterrein er uit?

Het is een kleine boerencamping van 5 kampeereenheden met eenvoudige sanitaire voorzieningen, uitsluitend bestemd voor de fiets- en wandeltoerist. Caravans laten we in principe niet toe. Er komen wel eens mensen met auto's en als het bijvoorbeeld 9 uur 's avonds is en er staan nog geen tenten, dan wijzen we ze niet af. Maar anders gaat het feest niet door en verwijzen we ze naar een van de grotere campings in de omgeving. We zijn er vorig jaar mee begonnen. Het seizoen was toen verschrikkelijk slecht, veel regen en de groep waar we op mikken blijft dan natuurlijk weg. Maar de komende zomer hopen we op meer mensen, ook omdat we nu iets meer bekendheid hebben.

Waar kwamen de mensen vandaan?

Het waren eigenlijk allemaal doortrekkers en het grappige was dat we meer buitenlanders ontvangen hebben dan Nederlanders, iets wat we helemaal niet verwacht hadden. Vaak waren ze in Amsterdam geweest, via de Afsluitdijk Friesland ingetrokken en toevallig hier verzeild geraakt. Nederlanders hebben we ook wel gehad, die waren bijvoorbeeld op weg naar de eilanden.

Hoe is het idee ontstaan voor een wandelroute Lauwersoog-Vollenhove?

We hebben zelf in het verleden veel lange afstanden gewandeld in het buitenland. Met onze camping bereken we hoofdzakelijk toch het fietspubliek, maar we wilden ook graag iets voor de wandelaars doen. Dat is moeilijk, want het is maar een beperkte groep. Zo-

doende leek het ons wel aardig om zelf een wandelroute te ontwerpen. Als je eenmaal ergens mee bezig bent hoor je van andere mensen en organisaties die zich daar ook mee bezig houden. Zo bleek er een Stichting Lange Afstands Wandelpaden (SLAW) te bestaan, die heel toevallig van plan was een route Holwerd-Vollenhove te maken, praktisch dezelfde route. We hebben toen de koppen bij elkaar gestoken en zijn gezamenlijk verder gegaan. De oorspronkelijke route ging overigens niet naar Vollenhove, maar naar Havelte. In die vorm was hij helemaal af: ontworpen, beschreven en op kaart gezet. Op het laatste moment is er toen de medewerking gekomen van het NIVON, regio Noord, waar ik erg blij mee was, want mijn mogelijkheden als eenling zijn beperkt. En als zo'n pad er eenmaal is moet het ook onderhouden worden: de route moet 1 of 2 maal per jaar nagelopen en gecontroleerd worden. Een van de eisen van de overheid, de subsidiegever, is ook dat de route minimaal tien jaar in onderhoud genomen moet worden door een organisatie.

Voor het NIVON, met veel leden, veel capaciteit en veel ervaring op dit terrein, is dat geen probleem. Het NIVON wilde wel graag een eigen inbreng hebben. Nou waren ze al bezig met een route van Noord-Drenthe naar Vollenhove, dus toen hebben we besloten om naar Vollenhove te gaan in plaats van Havelte. Bij Noordwoude, waar een NIVON-camping ligt, is het pad afgetakt, en het NIVON is nu bezig dat laatste stuk te verkennen, te ontwerpen en te beschrijven. De af-takking naar Havelte komt er niet meer, omdat dat zodanig gemilitariseerd wordt dat het voor wandelaars niet meer aantrekkelijk is. De wijziging van de oorspronkelijke plannen levert wel enige vertraging op. De bedoeling was de route voor de zomer klaar te hebben, maar het zal wel herfst worden.

Lopen over zand

Wat zijn de voorwaarden om zo 'n pad te ontwerpen? Het uitgangspunt van de Stichting LAW is een pad te kiezen dat zoveel mogelijk over zand loopt. Verder moet het liefst een beetje rechtlijnig van A naar B lopen, een gevarieerd landschappenpatroon hebben en het hele jaar door begaanbaar zijn. Er moeten op min of meer regelmatige afstanden overmachtig-sadressen aanwezig zijn: kampeertreinen, hotels, pensions, zodat de route in z'n geheel gelopen kan wor-

Huis van der Horst

den. Dat kan met de tent, maar de meeste mensen lopen van pensionnetje naar pensionnetje of van hotel naar hotel, en dat is hier ook heel goed mogelijk. Bed and breakfast kan ook nog. Het was dus de kunst om de route zo dicht mogelijk langs die voorzieningen te laten lopen. Daarnaast moet het ook mogelijk zijn om dagtrajekten te lopen op delen van de route. Bepaalde punten moeten dus goed bereikbaar zijn met openbaar vervoer.

Dat 'lopen over zand' moeten we neem ik aan niet al te letterlijk nemen?

Nee, maar het uitgangspunt is wel dat men zo min mogelijk over asfalt wil lopen. In Nederland lukt dat natuurlijk nooit helemaal, en in Friesland is het moeilijker dan in Drente. Maar door allerlei kaarten te kombine-

ren, historische paden, kerkpaden enz. uit te zoeken, zijn we toch tot een acceptabele route gekomen. Van Lauwersoog tot Holwerd loopt het pad vrijwel helemaal onder de Waddenzeedijk. We hadden verwacht dat het traject Holwerd-Dokkum de meeste problemen zou geven, maar daar hebben we toch nog wat achterafjes weten te vinden waardoor er grotendeels op gras gelopen kan worden in plaats van asfalt. Het moeten wel openbare paden zijn. Het kan een keer voorkomen dat een kerkepad over het land van een boer gaat en dan wordt die boer gevraagd om zijn medewerking te verlenen. In ons geval zijn we zulke situaties uit de weg gegaan, omdat de route vrij snel afgemaakt moest worden, we stonden een beetje onder tijdsdruk, mede ivm subsidies. Het zou natuurlijk vervelend zijn als de hele route moet wachten op dat ene ontbrekende schakeltje van dat pad waarvoor die boer toestemming moet verlenen.

De grootste problemen liggen daar waar je bij een brug over een kanaal of een viaduct over een snelweg komt. Er zijn in een gebied waar je door heen wilt maar 3 of 4 bruggen, waar je een keuze uit moet maken. Je bent verplicht zo'n brug over te gaan, met het wegenet wat er voor en er achter ligt. Die toegang, dat geeft vaak moeilijkheden.

Topogids

In ons geval doorkruist het Van Harinxmakanaal de route evenals de snelweg Groningen-Drachten. Als de route eenmaal klaar is, moet hij gemerkt worden met paaltjes met witte en rode verf, het internationale wandelmerk, en komt er een boekje, de zogenaamde 'topogids', waarin de route op topografische kaarten is ingetekend, met daarnaast een beschrijving. Verder wordt de gids aangevuld met landschappelijke, historische, archeologische gegevens enz. Dat ga ik niet zelf doen, ik heb niet zo'n vlotte pen, maar als het zover is worden daar mensen voor gevraagd.

Hoe is de medewerking van de overheid?

Er is van het begin af aan contact geweest met de provincie, afdeling toerisme. Daar is men erg enthousiast. Men wil graag de kleinschalige recreatie bevorderen, daar zijn verschillende nota's over verschenen, en dit soort plannen past natuurlijk uitstekend in dat beleid. We krijgen dus alle medewerking. Het project wordt gesubsidieerd door het Ministerie van Landbouw en Visserij. De provincie wil ook graag meebetalen, want voor dit soort dingen zijn nog wel potjes te vinden. Mochten er nog onverwachte kosten optreden of dingen gedaan worden waarvoor Braks geen subsidie geeft, dan kunnen we altijd nog een beroep doen op de provincie. Ik weet niet hoe het in Overijssel is, omdat het NIVON dat regelt, maar ik neem aan dat daar ook geen problemen zijn.

Meer informatie

Camping/kaasboerderij 'Lindegaard',
Ds. Visscherweg 34, Houtigahage, Tel. 05122-2005

Stichting Lange-Afstand-Wandelpaden

In de Stichting Lange-Afstand-Wandelpaden nemen de ANWB, het NIVON en de stichting Natuurvriendenhuis, de Nederlandse Wandelsport Bond, Scouting Nederland, de Nederlandse Toeristen Kampeer Club en de Stichting Nederlandse Jeugdherbergcentrale NJHC. Daarnaast zijn ook het Ministerie van Landbouw en Visserij, directie Openluchtrecreatie en Staatsbosbeheer en de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders in het bestuur vertegenwoordigd.

Het doel van de stichting is het bevorderen van de standkoming van een harmonieus net Lange-Afstand-Wandelpaden door de groene ruimte van ons land. Baden Powellweg 21 —1069 LB Amsterdam — tel. 020-106481